

#10 • VÄRLDEN KOMMER NÄRMARE

Pronto

Foto: Simon Olsson.

Bibliotekarier eller bok- detektiver?

Landets mångspråks-
bibliotekarier berättar, s. 9

»Jag drivs av att hjälpa andra«

Intervju med Barakat Aldammad,
s. 10–11

Utmaning att ge ut mång- språkslitteratur

Förlagen om svårigheterna, s. 3–4

För många är biblioteken en viktig mötesplats och kunskapskälla. Pronto ges ut av BTJ för att ge möjligheter för fler att upptäcka litteratur och kultur och öka förståelsen för BTJ:s utbud av produkter och tjänster. Med engagemang, läsfrämjande och läsinspirerande arbete växer förståelsen i samhället. Genom att göra kunskap och medier tillgängligt för fler, arbetar vi för ett inkluderande samhälle. Därför är vi stolta över att få stödja biblioteken genom vår verksamhet på BTJ och vara en del av framtidens bibliotek.

Så länge inget annat anges är texterna skrivna av medarbetare på BTJ.

Pronto kommer ut med tre nummer per år. Vill du prenumerera? Anmäl dig på: www.btj.se/pronto

[btjverige](https://www.facebook.com/btjverige)
[btjverige](https://www.instagram.com/btjverige)
[btjverige](https://www.tiktok.com/@btjverige)
[company/btj](https://www.youtube.com/channel/UC0w0w0w0w0w0w0w0w0w0w0w)
[blogg.btj.se](https://www.blogg.btj.se)

Världen kommer närmare

”Har du sett den här?” skriver min kollega på Teams och skickar en länk till ett videoklipp. Den ukrainska poeten Kateryna Babkina läser sin dikt ”Ewig hågkomst” som översatts till svenska av Jonas Brun. ”Ska vi leta fram några av hennes böcker?” frågar kollegan.

Hon jobbar på Internationella redaktionen på BTJ och är en av fyra, inklusive mig, som varje vecka letar efter nya mångspråkstitlar. Böckerna beställs, skickas ut till lektörer och recenserar för BTJ-häftet. Jag googlar upp Bruns översättning av Babkinas dikt och svarar snabbt ”Ja, se om vi kan hitta!”

Att BTJ-häftet är unikt i sitt slag blir tydligt när man pratar med mångspråksbibliotekarier runt om i Sverige. För det är svårt att hitta information om titlar på exempelvis arabiska, tigrinja, somaliska eller – ukrainska. En sökning på valfri nätbokhandel lämnar ofta mycket att önska. Att då få tillgång till en recension, eller åtminstone en sammanfattande text, betyder mycket.

De inköpare vi pratat med menar att jobbet till stor del handlar om att just bli bra på research. Detta är också något som vi på Internationella redaktionen kan skriva under på.

Men lika ofta handlar jobbet också om samarbete. Samarbete med varandra, med leverantörer och med er ute på biblioteken. För alla vill vi samma sak – att litteraturen ska bli tillgänglig för fler. Precis som mångspråksbibliotekarien Mirza Zjajo säger i reportaget på sidan s. 12 så gör ”litteraturen att världen kommer närmare”. I dessa tider känns det som ett viktigare uppdrag än någonsin.

Det plingar till i Teams-chatten. Två böcker av Kateryna Babkina är på väg till oss, och i förlängningen, ut till er på biblioteken. Jobbet med att hitta nya titlar fortsätter, hela tiden.

Välkommen till ett nytt nummer av Pronto, ett nummer som helt och hållet fokuserar på mångspråkslitteratur och människorna som förmedlar den.

Nora Lindkvist
Marknadskommunikatör

Stor efterfrågan på ukrainska böcker

På grund av världssituationen ser vi nu en ökad efterfrågan på ukrainska böcker. Under våren har BTJ regelbundet skannat av marknaden för att hitta titlar, men också samarbetat med utvalda ukrainska förlag och på så sätt lyckats få tag på barn- och ungdomsböcker direkt från Ukraina.

– Vi har pratat med många bibliotek och det är tydligt att det är just barnböcker som är det stora behovet och där ligger vårt fokus nu. Framöver kommer vi även försöka få in mer vuxenlitteratur, säger Mattias Persson, produktägare för Inköpsvägledningen och Media på BTJ.

På BTJ finns det även kompetens för att katalogisera medier på ukrainska, något som vi med all säkerhet kommer få se en ökad efterfrågan på under 2022.

– Att katalogisera dessa böcker är inga problem för oss, och är något som känns viktigare än aldrig förr, säger Johan Josefsson, mångspråkskatalogisatör på BTJ.

Utmaning att ge ut mångspråkslitteratur

2019 och 2020 valde två svenska förlag som ger ut lättläst litteratur att sluta med sin utgivning på arabiska. En av anledningarna var att processen kring att ta fram mångspråkslitteratur är så komplex.

Nypon och Vilja förlag och Hegas är två skåne-baserade förlag som under flera år gav ut lättläst litteratur på arabiska. 2020 bestämde sig såväl Hegas som Nypon och Vilja för att pausa sin mångspråksutgivning.

Nypon och Vilja förlag hade tidigare gett ut böcker på både somaliska, tigrinska, dari, pashto, persiska och arabiska.

»Produktionen av dessa böcker är både utmanande och kostsam. Det är många delar som måste hanteras på ett annat sätt än för utgivningen på svenska.«

De upplevde samtidigt att behovet av mångspråksböcker minskade och fick alltmer sällan tips från läsarna på böcker som skulle kunna översättas.

Henny Holmqvist som är redaktionschef på förlaget tycker att det är en utmaning att ge ut mångspråksböcker.

– Produktionen av dessa böcker är både utmanande och kostsam. Det är många delar som måste hanteras på ett annat sätt än för utgivningen på svenska. Vi såg i första hand mångspråksutgivningen som en del i vårt ansvar att värna om dem som behöver stöd i sin läsning, säger Henny Holmqvist.

För förlaget Hegas, som gav ut mångspråkslitteratur under åren 2017–2020, var en bidragande anledning till att de pausade utgivningen att en av nyckelpersonerna som jobbade med segmentet slutade.

»Eftersom vi är ett förlag med lättläst litteratur ställer det extra krav på bearbetningen.«

– Att hitta någon annan som skulle utföra det arbetet var inte helt enkelt. Eftersom vi är ett förlag med lättläst litteratur ställer det extra krav på bearbetningen och de mångspråksböcker vi gav ut fram till 2019 höll en god kvalitet även rent språkligt, säger Kinn Danielsson som är förlagschef på Hegas.

Översättning och språkgranskning

Både Hegas och Nypon och Vilja förlag menar att översättningen och språkgranskningen är en utmaning när det kommer till mångspråkstitlar och att mycket tid gick åt till att leta fram rätt kontaktpersoner. Program och datorer som används för sättning av böckerna behövde även vara anpassade till vänster-till-högerläsning.

Även om förlagen är två exempel på utgivare som pausat sin utgivning av mångspråkslitteratur upplever Henny Holmqvist på Nypon och Vilja att utvecklingen inom mångspråkslitteratur går åt rätt håll.

– Det finns ju nu också fler förlag som har satsat på mångspråksböcker. Det är glädjande, ett förlag kan inte göra allt, säger hon.

Ingen av utgivarna menar att de har stängt dörren för att återuppta arbetet med mångspråkslitteratur.

Text: Madeleine Gripsten

Mona drivs av kärleken till böckerna

Bokförlaget Dar Al-Muna har gett ut svenska böcker på arabiska sedan 1984. Det har varit en resa med många förändringar, menar Mona Henning som driver förlaget.

Mona Henning. Foto: Privat.

Mona Henning, som tidigare har varit verksam som apotekare, upptäckte på 80-talet att det fanns en lucka i den arabiska barnboksutgivningen och kom på idén att börja översätta moderna svenska barnböcker till arabiska.

– De första böckerna som Dar Al-Muna gav ut var tre bilderböcker om Alfons Åberg, berättar Mona Henning.

Under åren har det dock inte varit helt självklart att ge ut västerländska böcker på arabiska och Mona Henning berättar att förlaget stött på en hel del motstånd.

– Men barnen gillar det och det har stärkt mig. De är i stort behov av moderna berättelser, berättar hon.

Efter framgångarna med utgivning av bilderböcker gick Dar Al-Muna vidare till att även börja översätta böcker för lite äldre barn. Mona Henning, som hade studerat barn- och ungdomslitteratur på Stockholms universitet, var väl medveten om de stora kulturella skillnaderna och började med att översätta klassiker för att sedan gå vidare med mer moderna ungdomsromaner. Sedan cirka femton år tillbaka ger Dar Al-Muna även ut böcker för vuxna.

– En stor del av den arabiska litteraturen för vuxna är religiös. Jag anser att det är viktigt med översättningar så att man kan lära sig om andra kulturer och teman, säger Mona Henning.

Dar Al-Muna ger även ut svenska böcker på bland annat persiska, dari, somaliska och farsi. Och processen att ta fram en svensk bok på annat språk är komplex. Det tar vanligtvis mellan sex månader och upp till ett år innan boken kan ges ut, och det är framför allt översättningsarbetet som är krävande.

– Du kan inte tro hur lång tid det tar att översätta en bilderbok till tre olika språk. Det innebär att det är tre översättare som arbetar med boken i flera vändor och efteråt ska den provläsas på tre olika språk och skickas fram och tillbaka. Vi vill ju att slutresultatet ska bli bra, säger Mona Henning som är tydlig med att påpeka att hon inte har några planer på att sluta.

– Jag är beroende av mitt jobb, och gör detta av kärlek till böckerna, säger hon.

Text: Madeleine Gripsten

Ett par hundra av nära 7000

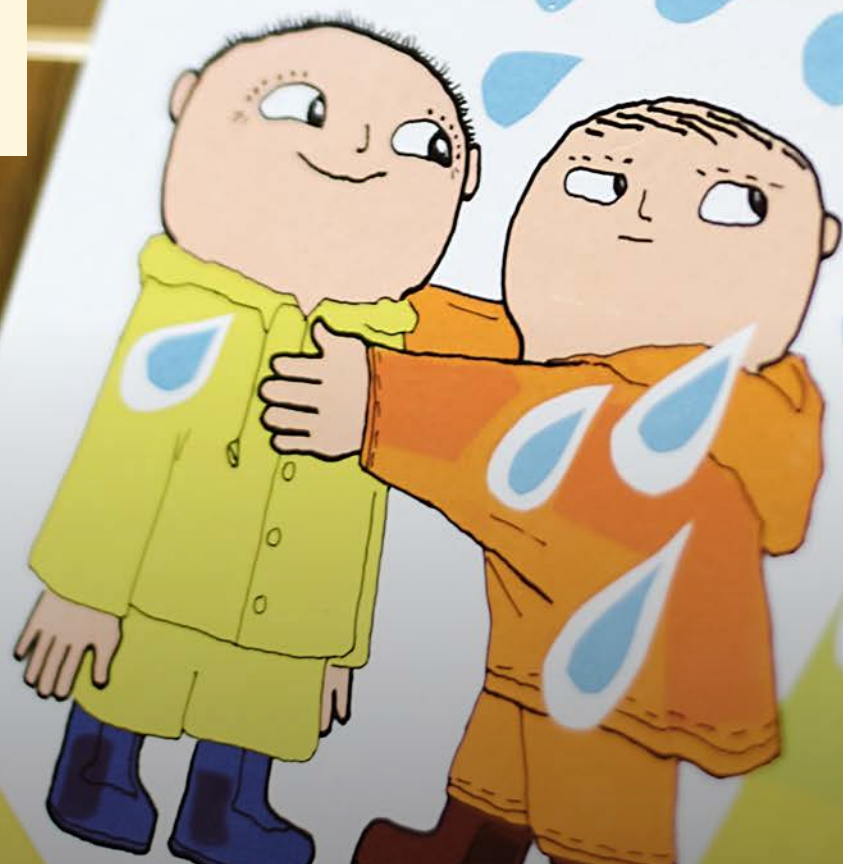
I Sverige talas ett par hundra av världens totalt nära 7000 språk. Turkiska, engelska, sydsamiska, wolof, svenskt teckenspråk och många andra. Efter svenska är de största språken arabiska och finska. Sverige har dessutom fem nationella minoritetsspråk: finska, samiska, meänkieli, romska och jiddisch.

Arabiskan, Sveriges näst största modersmål, kan innebära utmaningar. Arabiska skrivs inte med latinskt alfabet, vilket gör att katalogisering och translitteration av böcker på språket kräver spetskompetens och erfarenhet. Det är exempelvis lätt hänt att vokalerna, som adderas in när orden skrivs ut med latinska alfabetet, blir fel eller olika. På BTJ har flera medarbetare expertkunskaper inom translitteration och även arabiska som modersmål.

BTJ bidrar till att göra läsupplevelsen tillgänglig för fler. Vi har redan Sveriges bästa mångspråksutbud och bättre blir det. Våra mångspråkstjänster förenklar arbetet med urval, förvärv, katalogisering och förmedling och sparar dyrbar tid för biblioteket.

Det här är ett utdrag ur boken *Upplevelser för nyfikna* som BTJ givit ut. Den berättar om bibliotek, böcker och BTJ. Med boken vill vi också berätta om vilka vi är, nu. Men vi vill också skapa det som böcker gör bäst: upplevelser för nyfikna.

Beställ boken gratis på btj.se/upplevelser

«بُرْهَان»؟

Martin Ringh. Foto: Sebastian Borg.

En hel värld öppnar sig

– Det här är det absolut roligaste jobbet jag haft, berättar litteraturvetaren Martin Ringh, som arbetar som mångspråksredaktör på BTJ.

Tillsammans med tre kollegor arbetar Martin Ringh dagligen med att göra urval, beställa och redigera recensioner av titlar på ett 40-tal olika språk till BTJ-häftet. Varje vecka anländer nya böcker från hela världen till redaktionen i östra Lund. Böckerna skiljer sig mycket åt – både i innehåll, utseende och kvalitet.

»Det är intressant att olika kulturer också har sitt eget uttryck gällande böckernas form.«

– Det är intressant att olika kulturer också har sitt eget uttryck gällande böckernas form. Japan har till exempel helt fantastiskt vackra böcker, med fin design och omsorgsfulla val gällande exempelvis papper och bilder, berättar Martin Ringh.

Enligt Martin Ringh är redaktionsjobbet både lärorikt och inspirerande, men det kan också vara en utmaning att hitta böcker på alla språk med hög kvalitet, som också är aktuella och intressanta för olika åldersgrupper av låntagare.

– I andra länder delar man inte upp böcker i samma kategorier som vi gör i Sverige. Exempelvis finns inte alltid ungdomslitteratur som en egen genre på alla språk, säger Martin Ringh.

Utmaningarna till trots ser Martin Ringh arbetet på internationella redaktionen som ett viktigt uppdrag, och någonting som görs i samarbete med flera aktörer.

– Vi är ett väldigt bra team som jobbar tillsammans, och tack vare internationella leverantörer upptäcker vi en stor mängd spännande böcker att presentera i BTJ-häftet.

Text: Eva Almér

Lektörer hjälper landets bibliotek att få koll på titlarna

BTJ-häftet är ett viktigt verktyg för många inköpare på Sveriges bibliotek, inte minst för de som jobbar med litteratur på andra språk än svenska. Lektorerna Dana Marouf och Ulla Lundström arbetar båda med att recensera mångspråksböcker för tjänsten.

Efter fem års studier vid Teaterhögskolan i Bagdad och egna böcker utgivna på främst kurdiska, tog författaren och dramapedagogen Dana Marouf kontakt med BTJ 1995 för att bli mångspråkslektor.

– Jag fick skriva en recension på prov och sedan dess har jag samarbetat med BTJ. Det har blivit hundratals böcker genom åren, på såväl kurdiska som arabiska.

Viktiga omdömen

Och att arbetet med recensionerna är mycket viktigt för såväl bibliotek som förlag och författare, är någonting som Dana Marouf är väl medveten om.

– Lektörsomdömena är oerhört viktiga för att litteraturen ska få spridning i Sverige. Ibland är BTJ:s recension den enda som en författare får på sin bok, säger Dana Marouf.

Ulla Lundström har arbetat som lektor för BTJ-häftet i fyra år. Hon har tidigare jobbat som journalist för Sveriges Radio, bland annat i Turkiet. Sedan 25 år tillbaka är hon även verksam som översättare från turkiska till svenska.

– Jag ser det lite som ett gympass för att hålla mig à jour med vad som händer på den turkiska bokmarknaden. Nu senast damp det ner en översättning i brevlådan av den amerikanska författaren

Ulla Lundström. Foto: Milko Özlu.

Dana Marouf. Foto: Martin Skoog.

Harper Lees *To kill a Mockingbird* i ypperlig översättning av en av Turkiets främste översättare, Ülker Ince.

Expert på 150 tecken

Genom BTJ-häftet tillgängliggörs internationell litteratur för bibliotek och låntagare i Sverige genom såväl recensioner som "annotationer" från lektorerna (kortfattade sammanfattningar på 150 tecken).

Både Ulla Lundström och Dana Marouf vittnar om att uppdraget som lektor kräver att man formulerar sig tydligt och med stor precision.

– Jag försöker se det lite som en sport. När man tränat tillräckligt blir man lite av ett proffs på just 150 tecken. En udda färdighet förstås, men praktisk i det här sammanhanget, säger Ulla Lundström.

Text: Eva Almér och Nora Lindkvist

INKÖPSVÄGLEDNINGEN

Med hjälp av recensioner från 700 oberoende lektörer blir det enklare att få koll på den aktuella utgivningen och göra inköpsval.

Nyhet! – Recensionsbanken

I [Recensionsbanken](#) får du koll på recensionerna direkt i vår app, BTJ-appen. Du kan även skanna titlar och snabbt få upp förlagstext, recension och helhetsbetyg.

Hjälp med mångspråksinköpen skapar trygghet

På Örebro bibliotek vill man att mångspråksavdelningen ska hålla hög kvalitet och rymma böcker för alla låntagare. Här har man valt att låta BTJ ta hand om delar av inköpen på mångspråk. "Det känns tryggt", säger bibliotekarien Matilda Granberg.

Det här är andra året som Örebro bibliotek använt sig av BTJ:s profiltjänst på mångspråkslitteratur för att få hjälp med delar av inköpen av media på andra språk än svenska.

– Vi hade inte tillräckligt med språkkunskaper för att köpa in och göra urval på böcker inom alla språk. En profiltjänst visade sig vara en bra lösning för oss, säger Ginta Kaplere, verksamhetsutvecklare på Örebro bibliotek.

Tillsammans med bibliotekarierna Matilda Granberg och Mikaela Fallqvist-Jonsson har hon ansvar för mångspråksavdelningen på biblioteket. Utöver profiltjänsten, där biblioteket får hjälp med urvalen på både barn- och vuxenlitteratur, så gör de även kompletterande inköp.

– Det kan vara svårt att göra research och hålla sig uppdaterad kring alla språk. Utmaningen ligger i att hitta kvalitetslitteratur på alla språk vi vill täcka in

och för alla åldrar, säger Mikaela Fallqvist-Jonsson, ansvarig för mångspråksinköpen för barn och unga.

Hon och kollegan Matilda Granberg, som ansvarar för vuxeninköpen på mångspråk, beskriver jobbet som roligt och utvecklande, men också som något av ett detektivarbete.

– Finns det inte någon information om boken att tillgå så försöker jag titta om boken köpts in av något bibliotek i Sverige. Om inte så tittar jag om något bibliotek i resten av världen köpt in den. Det är ett researcharbete som tar mycket tid, säger Mikaela Fallqvist-Jonsson och får medhåll från sin kollega:

– Då är det så klart enklare med profiltjänsten där vi får bra böcker inom både skön- och facklitteratur levererade direkt till oss. Det är bara att sätta ut i hyllorna. Det känns väldigt tryggt och är dessutom smidigt, säger Matilda Granberg.

Text: Nora Lindkvist

Barakat drivs av att hjälpa andra

Mångspråksbibliotekarien Barakat Aldammad har fått Bengt Hjelmqvist-priset för sitt arbete med biblioteksservice till människor som inte har svenska som modersmål. Pronto fick en pratstund med den drivna bibliotekarien som menar att kulturen är en viktig nyckel till bättre integration.

Barakat Aldammad. Foto: Sören Turesson.

Som mångspråksbibliotekarie på Lidköpings bibliotek möter Barakat Aldammad personer från världens alla hörn. På biblioteket finns böcker på 17 olika språk. Enligt Barakat är nyckeln till att få fler att läsa, men också till en bättre integration, att öka kunskapen kring andra kulturer och språk.

– Det behövs en långsiktig strategi som är anpassad till olika målgrupper. Lösningen varierar beroende på om låntagarna är nyanlända eller redan har etablerat sig i Sverige, hur läskulturen ser ut i hemlandet eller om deras barn är födda här.

Brett samarbete

Barakat Aldammad samarbetar med SFI, men också med andra bibliotek för att öka kompetensen kring mångspråkslitteratur i Sverige och för att främja läsandet. Men enligt honom är det inte bara biblioteken som behöver utbyta erfarenheter och samverka.

– Hela kulturbranschen behöver jobba mer tillsammans. Gärna genom att skapa aktiviteter där man använder musik, teater och böcker som redskap. Det tar tid men ger resultat. I år kommer vi på

biblioteket exempelvis att visa en barnpjäs på arabiska med översättning till svenska. Vi har någon typ av kulturaktivitet varje månad.

Enligt Barakat gäller det att nå ut med information till alla människor i samhället, inte bara till en specifik språkgrupp. På så sätt kan kunskapen kring kulturer berika och också göra biblioteket till en trygg mötesplats för fler.

»Bemötandet är så viktigt, att visa att jag är intresserad av att lyssna.«

– Det är viktigt att inte döma någon på förhand utan att lära sig att acceptera olikheter. Vi människor kompletterar varandra. Att jobba med andra med olika bakgrunder och kompetenser gör mig till en rik person.

En god lyssnare

Barakat Aldammad menar också att de många mötena på biblioteket ger honom bra träning i att bli en bättre lyssnare.

– Bemötandet är så viktigt, att visa att jag är intresserad av att lyssna. Och jag får alltid något tillbaka – det betyder mycket att jag får ett tack om jag hjälpt någon. Det handlar om att vara en medmänniska.

Sitt eget läsintresse tror Barakat att han fått med sig hemifrån. Hans pappa läste mycket under uppväxten och uppmuntrade också sina barn att läsa.

– I Syrien finns ingen förståelse för bibliotekarieyrket, folk vill bli läkare eller ingenjörer. Jag själv skulle bli musiker, men tack vare stödet från min bror och pappa läste jag till bibliotekarie. Det är jag tacksam för.

Text: Lars Österlind

Fakta om: Barakat Aldammad

Jobbar som: Mångspråksbibliotekarie vid Lidköpings bibliotek

Utbildning: Fyraårig bibliotekarieutbildning i Damaskus, Syrien

Bor: I Lidköping

Familj: Fru och två barn

På fritiden: Driver Bookhouse Café i Lidköping tillsammans med sin fru

Övrigt: Blev årets Bengt Hjelmqvist-pristagare 2020

Boktips: *Sju råd till Mustafa – så blir du lagom svensk i världens mest extrema land* av Mustafa Panshiri.

Mirza Zjajo. Foto: Privat.

Engagerad personal nyckeln till framgång

På Handens bibliotek i Haninge finns hela 70 språk representerade. Enligt mångspråksbibliotekarien Mirza Zjajo beror detta dels på ett intresse för låntagarnas önskemål, dels på att man tagit fasta på språkkompetenserna bland personalen.

Mirza Zjajo ansvarar för inköpen av alla vuxenmedier på andra språk än svenska på Handens bibliotek, medan en annan kollega tar hand om inköpen på barnlitteratur. På biblioteket finns i nuläget hela 70 språk representerade, något som Mirza menar är ett resultat av många olika kompetenser bland kollegorna.

– Det finns en lång tradition här av att jobba med många olika språk, men sedan handlar det också om att använda de språkkompetenser som finns i huset.

Även de som inte jobbar direkt med att köpa in mångspråkslitteratur är ansvariga för urval på vissa språk som de behärskar.

Och även om några små språk bara är representerade med ett fåtal titlar, menar Mirza Zjajo att det ändå är viktigt att de finns på biblioteket.

»Läsning är viktigt för hälsan och gör att vi förstår världen omkring oss bättre.«

– Så länge det finns en efterfrågan från våra låntagare vill vi tillgodose att det finns ett utbud, och då också en bredd. Det är tråkigt om det bara skulle stå en bok på hyllan för armeniska. Tar vi in ett språk så ska det vara representerat med minst ett antal titlar av olika slag.

Vad är då utmaningarna med att köpa in mångspråkslitteratur? Enligt Mirza Zjajo handlar det mycket om researcharbetet med att hålla sig uppdaterad på de olika språken, och då också om hur man bäst söker efter nya titlar.

– Om jag går in på en nätbokhandel får jag ofta upp olika titlar beroende på hur jag söker. Om jag filtrerar på ”arabiska” kommer vissa titlar upp, men om jag dessutom skriver in ”arabiska” i sökfältet så kan jag få fler träffar. Det är lite av ett pussel att hitta rätt, och något som man blir bättre på ju längre man jobbar med det.

Mirza tror också att nyckeln till framgång som mångspråksbibliotekarie många gånger handlar om ens eget intresse för ämnet.

– Det här jobbet kanske inte passar för alla, utan man måste tycka om att engagera sig i de olika språken och i låntagarna. Här på Handens bibliotek har vi nu börjat göra korta intervjuer med låntagarna, för att bättre förstå deras behov. Det är något som har varit väldigt givande så här långt.

För att hitta relevanta titlar utgår Mirza från låntagarnas önskemål, men håller även koll på exempelvis litterära priser i andra länder samt läser recensioner i BTJ-häftet.

– Jag köper helst inte in något som jag inte vet vad det är, utan min grundtanke är att det ska finnas någon förhandsinformation om boken, säger Mirza.

»Det här jobbet kanske inte passar för alla. Man måste tycka om att engagera sig i de olika språken och i låntagarna.«

Mirza, som är född i Bosnien, menar att hans egen drivkraft att jobba med litteratur kommer från ett stort intresse för språk och läsning.

– Litteratur gör att världen kommer närmare. Läsning är viktigt för hälsan och gör att vi förstår världen omkring oss bättre. Detta är något jag brinner för, och som vi behöver fortsätta främja.

Text: Nora Lindkvist

Bristfällig information försvårar arbetet med mångspråkslitteratur

Birgitta Norgren är bibliotekarie på stadsbiblioteket i Härnösand, där hon bland annat ansvarar för inköpen av mångspråkslitteratur för barn och unga. Hon menar att det är en utmaning att hitta kvalitativa böcker på alla språk, något som dock underlättas av lektörsomdömen och sammanfattningar på svenska.

– Om man söker på vissa nätbokhandlares sidor så kan produktinformationen, även på svenska sidor, vara skriven på originalspråket. Detta gör det i princip omöjligt för någon som inte kan språket att förstå vad det är för bok, berättar Birgitta Norgren.

På Härnösands bibliotek har personalen tillgång till BTJ-häftet med lektörsomdömen och sammanfattningar om böckerna, vilket enligt Birgitta underlättar i arbetet med att hitta relevanta titlar.

»Det blir väldigt mycket enklare om man kan tillgå ett lektörsomdöme eller annan information om boken.«

– Om man sitter med en barnbok på arabiska och inte vet vad den handlar om så blir det väldigt mycket enklare om man kan tillgå ett lektörsomdöme eller annan information om boken, om det så

bara handlar om en beskrivande eller sammanfattande text.

Vanligt med översättningar

Ett annat problem i inköpsarbetet är att det är svårt att få tillräcklig information om titlarna, något som går ner på detaljnivå.

– Om en bok är skriven på arabiska så behöver vi också veta om den är skriven på så kallad vokaliserad arabiska eller inte, något som kan vara avgörande för om vissa låntagare vill låna boken eller inte, berättar Birgitta Norgren.

Något som Birgitta också efterlyser är fler böcker på originalspråk, vilket är något som många låntagare efterfrågar.

– Det mesta som ges ut i Sverige är svenska översättningar av populära titlar, men många låntagare vill även läsa böcker som är skrivna i deras hemland. Där är utbudet betydligt mindre, säger Birgitta Norgren och fortsätter:

Härnösands stadsbibliotek. Foto: Privat.

– Det finns också en efterfrågan på lättläst litteratur på låntagarnas modersmål och på böcker av läromedelskaraktär, detta för att kunna lära sig att läsa och skriva på sitt modersmål. Detta är idag en utmaning att få tag på.

Böcker som tar slut

I sitt arbete är Birgitta Norgren även en del av det läsfrämjande projektet Bokstart, som även finns i många andra kommuner. I Härnösand innefattar det bland annat så kallade Bokstartsbibliotek på förskolorna som då får både bokhyllor och böcker, däribland böcker på andra språk än svenska. Böckerna ska lätt kunna lånas hem av vårdnadshavare.

– Det handlar om att hitta böcker som både föräldrar och barn tilltalar av, och där är det så klart viktigt att ta med barnböcker på andra språk än svenska som ligger på rätt nivå, säger Birgitta Norgren.

Men att hitta just dessa titlar är enligt Birgitta inte alltid det enklaste, något som också försvåras av logistiken.

»Om man söker på vissa nätbokhandlares sidor så kan produktinformationen vara skriven på originalspråket, vilket gör det omöjligt för någon som inte kan språket att förstå vad det är för bok.«

– Ofta handlar det också om att böckerna tar slut. Det kan dyka upp en jättefin bok på bengali, men så går det en månad och plötsligt går den inte längre att få tag på.

Text: Nora Lindkvist

Flerspråkigt.

På BTJ katalogiserar vi alla medier, oavsett språk. Med Bibliografisk service behöver du aldrig vara utan katalogposter på mångspråksmedia.

Våra katalogisatörer rekryteras utifrån flerspråkighet, men vi får också hjälp från ett stort nätverk av språkexperter. Det utökas varje gång ett nytt språk behöver katalogiseras. BTJ säger aldrig nej till att katalogisera ett språk eller en skriftart.

När allt material, oavsett språk, blir sökbart i katalogen och får rätt signum, hittar det ut till rätt plats i hyllorna. Innehållsbeskrivningar och annotationer gör att mångspråkslitteratur kan tillgängliggöras för bibliotekarier och låntagare i samma utsträckning som svensk litteratur.

Läs mer på btj.se/mangsprak